

Opactwo Fountains Abbey

Photograph © Kippa Matthews

Biali mnisi

Cystersi zdecydowali się na prowadzenie ciężkiego, prostego życia. Nosili oni habit z niebarwionej białej owczej wełny i dlatego mówiono o nich "biali mnisi". Nie wolno im było nosić białej bielizny, jedynie w przypadku długich podróży mogli nosić majtki. Mnisi "chórzyści" potrafili czytać i pisać. Składali przysięgę i poświęcali swoje życie modlitwie i medytacji.

Przez większość czasu nie odzywali się, a między sobą porozumiewali się za pomocą znaków i gestów. Osem razy dziennie śpiewali w kościele ku chwale Boga. Mieli prostą dietę składającą się w większości z chleba i warzyw oraz popijali słabe piwo.

Założenie nowego opactwa

W 1132 roku po sporach w opactwie St Mary's Abbey w York, 13 mnichów benedyktyńskich zostało objętych protekcją arcybiskupa Thurstan z York. Podarował on mnichom placówkę w dolinie River Skell. Mnisi przybyli w to miejsce 27 grudnia 1132 roku.

Było to sympatyczne, spokojne miejsce. Stanowiło ono dobre schronienie w przypadku złych warunków pogodowych. Znajdowało się tam dużo drewna i kamieni do budowy i mnóstwo wody z rzeki oraz strumieni wypływających ze stromych zboczy. Nazwa opactwa, St Mary z Fountains, może pochodzić od tych źródeł lub prawdopodobnie od świętego Bernarda de Fontaines. Był on cysterskim opatem w miejscowości Clairvaux we Francji od 1115 do 1153 roku. Przekonał on mnichów z Fountains, aby przyłączyli się do zakonu cystersów w 1135 roku. Pomoc Cystersów umożliwiła założenie nowego opactwa i rozpoczęcie ambitnego programu budowy.

Nawa

Pomyślnie opactwo

Opactwo zaczęło otrzymywać dary w postaci pieniędzy i ziemi od bogatych rodzin, w zamian za modlitwy w intencji zbawienia ich dusz. Przybywało ziemi, przybywało pracy, a tymczasem mnisi mieli koncentrować się wyłącznie na modlitwie.

Konwersi

Byli to mnisi, którzy pracowali na farmach lub gospodarstwach. Mnisi składali zakonną przysięgę, ale zamiast białych habitów nosili brązowe. Wykonywali oni codzienne czynności związane z prowadzeniem opactwa i pełnili posługę kościelną.

Mogli spać dłużej i spożywać więcej jedzenia, ze względu na to, że dużo pracowali fizycznie. Bez ich pomocy, Fountains nigdy nie stałoby się tak dobrze prosperującym miejscem. Wielu mnichów pracowało w opactwie jako murarze, garbarze, szewcy oraz kowale, ale ich głównym zajęciem było doglądanie licznych stad owiec. Owce żyły na terenie gospodarstw, które rozpościerały się na zachód do Lake District i do Teesside na północy. Wełna stała się głównym źródłem dobrobytu opactwa. Opactwo zajmowało się również wydobyciem ołowiu i żelaza, urabianiem skał i hodowlą

Ciężkie czasy

Do 1400 roku mnisi powiększyli swoje terytorium do obszaru znacznie przekraczającego ich potrzeby i co ważniejsze, ich możliwości panowania nad całością.

The Chapter House

W XIV wieku miały miejsca nieurodzaje, często występowały choroby wśród owiec, na opactwo napadali wygłodzeni Szkoci i ludzi dziesiątkowała zaraza (czarna śmierć). Z powodu dżumy zmarło tak wiele osób, że zabrakło konwersów i opactwo musiało wydzierżawić gospodarstwa zakonne. Mnisi otrzymywali wtedy pieniądze i produkty jako rentę. W XV wieku hodowla ras mlecznych zaczęła wypierać hodowlę owiec.

Opactwo mogło wyglądać właśnie tak.

Ostatnie lata

Opat, głowa opactwa, był bardzo wpływową osobą. Marmaduke Huby, który był opatem w latach 1495 – 1526, zbudował imponującą wieżę. Jednak w latach 30-tych XVI wieku królowi Henrykowi VIII przestała się podobać wpływowość i niezależność kościoła. Pozazdrościł on również bogactw i zasobności kościoła. Na mocy aktu parlamentarnego zamknął on wszystkie opactwa i klasztory, co zostało upamiętnione jako rozwiązanie zakonów. Jako jedno z większych i bogatszych opactw, Fountains zostało zamknięte na końcu, w listopadzie 1539 roku. Opat otrzymywał roczną pensję w wysokości 100 funtów na rok — wtedy była to pokaźna kwota, przeor otrzymywał 8 funtów, a każdy z 30 mnichów otrzymywał po 5 funtów. Ołów pozyskany z dachu został przetopiony na broń. Witraże zostały usunięte. Niektóre z nich zostały wykorzystane w katedrze Ripon Cathedral oraz York Minster. Opactwo zostało sprzedane w 1540 roku.